

• INFORMÁCIE •

Výzvy a trendy v súčasnom spoločenskovednom výskume

(vedecká konferencia pre doktorandov)

Ústav politických vied SAV organizoval v dňoch 15. – 16. 10. 2019 v Aule SAV vedeckú konferenciu pre doktorandov „*Výzvy a trendy v súčasnom spoločenskovednom výskume*“. Obdobné podujatia, a síce vedecké konferencie pre doktorandov, sa organizujú väčšinou na pôde univerzít, a to izolovane napríklad pre historikov či filozofov a podobne. Cieľom organizátorov konferencie bolo vytvoriť priestor na prezentovanie dizertačných prác, čiastkových výskumov študentov doktorandského štúdia politológie, sociológie, histórie, filozofie, medzinárodných vzťahov a ďalších príbuzných odborov tzv. vied o človeku a spoločnosti, a tým prispieť k väčšej kooperácii spoločenskovedne a humanitne orientovaného výskumu. Konferenciu otvoril riaditeľ Ústavu politických vied SAV PhDr. Peter Dinuš, PhD.

Program konferencie bol koncipovaný s ohľadom na tematické zameranie jednotlivých príspevkov a postupne sa v piatich konferenčných blokoch predstavili doktorandi z Ústavu politických vied SAV, Sociologického ústavu SAV, Univerzity Palackého v Olomouci, Astrakhan State Univesity, Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Trnavskej univerzity v Trnave, Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Katolíckej univerzity v Ružomberku. Auditorium si vypočulo viac ako dve desiatky podnetných príspevkov z oblasti politickej filozofie (Lucia Hlavatá, Otakar Bureš, Miroslav Jašek), politických a volebných systémov (Ľubomír Zvada, Ekaterina Marmilová), zahraničnej politiky a medzinárodných vzťahov (Matej Mindár, Monika Práznovská, Monika Himpánová), sociológie (Vladimíra Lauko Jacková, Zuzana Huráková), komunitnej sociálnej práce (Lýdia Mirgová), filozofických odkazov a interpretácií (Henrich Fačkovec, Jana Mišeková, Pavol Fandli), politického myslenia (Jana Sivičková, Mátyás Szuri), žurnalistiky (Michaela Melová, Marek Čižmár).

Okrem samotného prezentovania tej ktorej výskumnej problematiky boli pre účastníkov konferencie veľkým prínosom podnetné diskusie a predovšetkým záverečné príhovory docenta Vladimíra Gončea z Ústavu politických vied SAV a profesorky Dariny Malovej z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, ktorí sa vo svojich príhovoroch na základe dlhoročného pôsobenia v oblasti spoločenských vied zamerali na spätnú väzbu pre rečníkov, pripomienky a cenné rady týkajúce sa predovšetkým metodológie výskumu.

Tým, že sa počas konferencie diskutovalo nielen o témach jednotlivých príspevkov, ale aj o výskumnej činnosti inštitúcií, ktoré vystupujúci reprezentovali, sa zároveň nepriamo odpovedalo na otázku, aké sú teda trendy a výzvy v súčasnom spoločenskovednom výskume. Počet prihlásených rečníkov, ako aj interdisciplinárny charakter konferencie nasvedčujú, že stanovený cieľ konferencie sa splnil nad očakávania a zároveň potvrdzujú význam tohto typu podujatia. Písomná verzia príspevkov bude k dispozícii vo forme zborníka, ktorý bude dostupný v tlačenej, ako aj online forme.

Organizátori sa v závere poďakovali vedeniu Slovenskej akadémie vied, ako aj vedeniu Ústavu politických vied SAV za podporu a možnosť, že sa na pôde Slovenskej akadémie vied po prvýkrát podarilo zorganizovať podujatie, v rámci ktorého sa stretla, nadväzovala kontakty a diskutovala generácia, ktorá svoju vedeckú činnosť v oblasti spoločenských a humanitných vied ešte len začína. Taktiež sa poďakovali všetkým prednášajúcim a hosťom za ich aktívny prístup počas celej konferencie a podnetné vstupy do ďalšej výskumnej činnosti, zaželeli im veľa úspechov a vyslovili nádej, že sa azda úspešným prvým ročníkom vytvorí tradícia tohto podujatia.

Jana Sivičková

November 1989 – politika, právo, polícia a bezpečnosť

(vedecká konferencia)

Dňa 6. novembra 2019 sa v priestoroch Akadémie Policajného zboru v Bratislave uskutočnila vedecká konferencia *November 1989 – politika, právo, polícia a bezpečnosť*, ktorú organizovala Katedra spoločenských vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave a Ústav politických vied Slovenskej akadémie vied. Nad konferenciou prevzala záštitu rektorka Akadémie Policajného zboru v Bratislave Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD. Cieľom vedeckého rokovania bola reflexia novembrových udalostí v ich širšom politickom rámci, analýza procesov, ktoré toto obdobie odštartovalo, ako i úloha polície a bezpečnostných zborov v týchto historických súvislostiach a hodnotenie dosiahnutých zmien v spoločenskej a bezpečnostnej oblasti.

Na tomto vedeckom podujatí sa zúčastnili významné osobnosti domáceho i zahraničného akademického prostredia. Pozvanie na konferenciu prijali vedeckí a pedagogickí pracovníci Univerzity Komenského v Bratislave, Ekonomickej univerzity v Bratislave, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Policejní akademie ČR v Prahe, Univerzity obrany v Brne a Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, s ktorými dobrovoľne a vo vlastnom záujme pricestovali aj niektorí študenti. Ich záujem svedčí o dôležitosti diskusií na predložené témy.

V úvode podujatia sa k zúčastneným prihovarila rektorka Akadémie Policajného zboru v Bratislave prof. Lucia Kurilovská, ktorá vyzdvihla dôležitosť pripomínania si historických medzníkov a zdôraznila prieniky problematizovaných oblastí – politiky, práva, polície a bezpečnosti.

Plenárnou prednáškou na tému *Cesta k 17. novembru 1989, jeho priebeh a dôsledky* otvoril vedecké rokovanie riaditeľ Ústavu politických vied Slovenskej akadémie vied PhDr. Peter Dinuš, PhD. Jeho analýzu uvedených udalostí doplnil pohľad zahraničného hosťa – vedúceho Katedry bezpečnostných štúdií Policejní akademie ČR v Prahe doc. Ing. Dr. Štefana Danicsa, Ph.D., ktorý prednášal o politologických súvislostiach „nežnej revolúcie“. Prínosný a autentický odborný príspevok predstavovala prednáška JUDr. Jozefa Petráša, CSc. Vo svojom vystúpení podrobne vysvetlil okolnosti a priebeh vzbury väzňov v Leopoldove v roku 1990, na potláčaní ktorej sa sám aktívne zúčastnil. Samotné tieto témy vyvolávajú množstvo otázok, a preto nebolo prekvapením, že sa po plenárnom zasadnutí rozpútala podnetná diskusia.

Medzi hosťami popoludňajšieho bloku vystúpení sme si mali možnosť vypočuť spracovanie disidentského pôsobenia mládeže pred rokom 1989, ktoré predstavila Mgr. et Mgr. Tajana Gerbocová z Národného archívu v Bratislave. Úlohu a spoločenské postavenie cirkvi v danom historickom období nám prezentoval generálny duchovný Ekumenickej pastoračnej služby v OS

SR a OZ SR plk. ThDr. Marian Bodolló. Politické súvislosti volieb roku 1990 podrobne ozrejmil vo svojom príspevku PhDr. Miroslav Pekník, CSc., z Ústavu politických vied SAV. Myšlienково bohatou reflexiou sa stal tiež príspevok prof. PhDr. Jozefa Lysého, CSc., z Ústavu politických vied SAV s názvom *Tvárou v tvár politickej reflexii na Slovensku. Dôvera a pamäť*. Problém spoločenských vied v kontexte transformácie českej armády a utvárania konceptu profesionality vojaka konkretizovala doc. PhDr. Ivana Nekvapilová, Ph.D., z Katedry leadershipu Univerzity obrany v Brne. O integrovanom záchrannom systéme po roku 1989 informoval mjr. Ing. Milan Marcinek, PhD., z Katedry verejnej správy a krízového manažmentu Akadémie Policajného zboru v Bratislave. Nemenej podnetným, myšlienково bohatým a zaujímavým bol príspevok vedúceho Katedry spoločenských vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave doc. Karola Murdzu, PhD., ktorý sa venoval hodnotovým premenám bezpečnostných symbolov. Kpt. Mgr. Dominika Dinušová, PhD., z Katedry spoločenských vied Akadémie Policajného zboru sa v príspevku zamerala na princípy rozhodovania a konania príslušníkov ozbrojených zborov v situácii sociálnej zmeny a optikou politickej ekonómie sa na ponovembrové obdobie v jeho tridsaťročnom vývoji pozrel mjr. PhDr. Vladimír Malíček, PhD., rovnako člen Katedry spoločenských vied Akadémie Policajného zboru v Bratislave. Nasledovala diskusia, ktorá trvala až do večerných hodín, no ktorej témy rezonovali aj medzi zúčastnenými počas prestávok medzi jednotlivými rokovaniami.

Záverečné slová patrili odborným garantom oboch pracovísk, ktoré konferenciu organizovali, doc. Karolovi Murdzovi, PhD., a PhDr. Petrovi Dinušovi, PhD. Obaja vyzdvihli vysokú odbornú úroveň a kvalitu prednesených príspevkov. Ocenili tiež veľmi otvorenú a kvalifikovanú výmenu názorov, v ktorej prevažovala kritická, ale zároveň konštruktívna diskusia. Zároveň vyslovili ambíciu ďalšej plodnej spolupráce oboch akademických pracovísk. Priestor pre posledné slová využili tiež na vyjadrenie vďaky rektorke Akadémie Policajného zboru v Bratislave Dr. h. c. prof. JUDr. Lucii Kurilovskej, PhD., za záštitu a podporu pri realizácii konferencie, vedeckému a organizačnému výboru konferencie, pracovníkom oboch pracovísk a rovnako študentkám Akadémie Policajného zboru v Bratislave, ktoré obetavo pomáhali pri zabezpečovaní niektorých organizačných záležitostí konferenčného dňa.

Informácie, pohľady a analýzy zúčastnených prednášajúcich boli vzájomne obohacujúce a rozhodne prispeli k reflexii spoločenskej situácie v jej historických i súčasných rozmeroch.

Dominika Dinušová